

Modernios apykojės taupo pinigus ir gerina kontrolę (2016-10-12 Nr.197 „Vakaro žinios“)

2014 m. birželį buvo pasirašyta sutartis dėl 2009-2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo finansuojamos programos "Pataisos, įskaitant bausmes be įkalinimo" projekto "Elektroninio stebėjimo priemonių taikymas lygtinai paleistiems nuteistiesiems" įgyvendinimo. Projekto vertė - 950 tūkst. eurų.

Kaip teigia projekto vadovas Edmundas Žvirblis, už šiuos pinigus jau įsigyti ir įdiegti 125 vienetai šiuolaikiškos elektroninio stebėjimo įrangos su GPS funkcija. Sistema eksploatuojama nuo liepos 26 d. Naudotis įranga apmokyta per 100 probacijos tarnybų darbuotojų, įranga pristatyta tiek visuomenei, tiek nuteistiesiems įkalinimo įstaigose. "Pagrindinis projekto tikslas - taupyti lėšas, nes tokiam stebėjimui reikia du-tris kartus mažiau lėšų, nei valstybei kainuoja kalinio išlaikymas, - sako E.Žvirblis. - Be to, probacijos pareigūnas tokiu būdu gali stebėti daugiau žmonių, o bet kokie nustatytos tvarkos pažeidimai fiksuojami elektroninio stebėjimo sistemoje, informacija apie juos saugoma ir gali būti pateikta teismui kaip įrodymas".

Pagrindinė kategorija asmenų, kuriems taikomas elektroninis stebėjimas yra lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos asmenys, kuriems taikoma intensyvi priežiūra. Kita kategorija - probuojamieji, t.y. lygtinai iš pataisos įstaigos paleisti asmenys ir asmenys, kuriems laisvės atėmimo bausmės vykdymas atidėtas, bei laisvės apribojimo bausme teisti asmenys, kuriems teismo nustatytų draudimų laikymasis ar paskirtų įpareigojimų vykdymas gali būti kontroliuojamas elektroninio stebėjimo priemonėmis, pvz., draudimas tam tikru paros metu išeiti iš namų.

Kalėjimų departamento probacijos skyriaus viršininko Simono Nikarto teigimu, Probacijos įstatyme yra nustatyta lygtinio paleidimo su intensyvia priežiūra forma - tokiu atveju asmeniui ne trumpiau nei 3 mėnesius turi būti taikomos elektroninio stebėjimo priemonės. Kitaip sakant, tai intensyvesnė asmens priežiūra nei įprasto lygtinio paleidimo atveju - asmeniui ne tik skiriami įpareigojimai, bet ir nustatoma konkreti dienotvarkė, o probacijos pareigūnas kontroliuoja, ar tos dienotvarkės laikomasi. Intensyvi priežiūra suteikia galimybę bausmę atliekančiam asmeniui išeiti į laisvę ir stengtis integruotis į gyvenimą 9 mėnesiais anksčiau nei įprastai, be intensyvios priežiūros paleistam asmeniui.

"Elektroninės stebėjimo priemonės palengvina probacijos pareigūnų darbą - jiems nebereikia fiziškai vykti pas kontroliuojamuosius, juo labiau, kad daryti to kiekvieną dieną neįmanoma, - sako S.Nikartas. - Negana to, sistema asmens buvimo vietą fiksuoja nuolatos - taip gerokai sumažinama tikimybė, kad jis išvengs atsakomybės, jei pažeis nustatytą dienotvarkę. Tad su elektroninėmis stebėjimo priemonėmis kontrolė tampa efektyvesnė, kartu didinamas ir visuomenės saugumas".

Būtina pabrėžti, kad Lietuvoje įdiegta elektroninio stebėjimo sistema - ilgametė investicija. Tikėtina, kad ji funkcionuos daugiau nei 5-6 metus ir kad šis projektas padės mažinti nuteistųjų skaičių įkalinimo įstaigose, taupyti nuteistųjų išlaikymui skiriamas lėšas.